

PAPER DETAILS

TITLE: 'Sözler İzler' Isimli Fotograf Projesi Baglaminda Kamyon Yazilari

AUTHORS: Sadik TÜMAY

PAGES: 143-155

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/203775>

‘Sözler İzler’ İsimli Fotoğraf Projesi Bağlamında Kamyon Yazıları

Sadık TÜMAY *

Özet

Bu makale, belgesel fotoğraf disipliniyle hazırlanmış bir fotoğraf projesinin sonucunda ortaya çıkmış bir metindir. Projenin uygulaması açısından bakıldığında, ‘Sözler İzler’ isimli araştırma projesi İzmir ilinde, 2011 yılında, ağırlıklı olarak bir kısmı da 2012 yılında yapılan fotoğraf çekimleri ile gerçekleştirilmiştir.

Projenin konusu ve kapsamı, kamyonculuk kültürüyle ilgili olan kamyon yazılarıdır. Bu proje ile kamyonların çeşitli yerlerine yazılmış bulunan yazıların, fotoğrafik estetik kriterlerle belgelenmesi ve bu yazıların analiz edilmesi hedeflenmiştir. Proje, ülkemizde Karayolları Trafik Kanununun 26. maddesi ile Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 60. maddesine göre kamyonlara yazı yazılmasının yasaklanmış olması bakımından önemlidir.

Proje çerçevesinde, fotoğraflarla belgelenmiş olan kamyon yazılarında, kamyoncuların aynı zamanda yaşam biçimleri olan meslekleri aracılığıyla kendilerini ifade ettikleri görülmüştür. Kamyon yazıları ile kültürümüze ilişkin sosyolojik, ekonomik açıdan göstergeler aracılığıyla saptamalarda bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Fotoğraf, Estetik, Kültür, İletişim, Felsefe.

Scripts Written on Trucks within the Concept of the Project ‘Sözler İzler’

Abstract

This paper conveys a text which is prepared at the completion of a photography Project by the discipline of documental photography. This research project named ‘Sözler İzler’ is achieved with the photo shootings conducted in the city of İzmir in 2011, and mostly in 2012.

The subject and the scope of the project are about the scripts written on trucks related to the culture of truck driving. With this project, it is aimed to document and analyze the scripts that are written in various parts of the trucks in terms of photographic and aesthetic criterias. This project is important in aspect of photographing truck scripts prohibited by the 26th article of Highway Traffic Law and the 60th article of Highway Traffic Legislation.

Within the frame of this project, in the documented truck scripts, it is seen that the truck drivers have expressed themselves by means of their jobs and ways of living. Some evaluation has been made by signs of sociological and ecomical derived from our culture.

Keywords: Photography, Aesthetics, Culture, Communication, Philosophy.

* Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Fotoğraf Bölümü, İzmir.
E-posta: sadik.tumay@deu.edu.tr

Giriş

“Sözler İzler” isimli Fotoğraf Projesi Bağlamında Kamyon Yazıları’ başlıklı makale, bir fotoğraf projesi kapsamında yapılan araştırma ve belgelemelerle elde edilen verilerin değerlendirilmesiyle hazırlanmıştır. Proje iki aşamada gerçekleştirilmiştir: İlk aşama, fotoğrafların çekilmesi ve seçilmesi olmuştur. Projeye konu olan fotoğrafların çekimi İzmir ilinde, 2011 ve 2012 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Fotoğraf çekimleri, İzmir’de kamyon trafiğinin yoğun yaşandığı Pazartesi ve Salı günleri yapılmıştır. Projenin çalışma alanı, İzmir Pınarbaşı kamyon garajları ve çevresi ile İzmir trafiğinin farklı noktaları olarak seçilmiştir. Fotoğraf çekimi sırasında Nikon D70 fotoğraf makinası kullanılmıştır. Bu ekipmanın teknik kaliteyi kısıtlayan sonuçları olmuştur. Dolayısıyla, proje kapsamında satın alınması ve yerine getirilmesi gerekli malzemeler zamanında ve hızlı tedarik edilemediği için proje geç başlamış, daha yüksek bir teknikle çalışılamamıştır. Kamyon yazılarının yasayla kaldırılacak olmasından kaynaklanan gereklilikten dolayı, mevcut imkanlarla çalışmalar yapılmıştır. İkinci aşama, projeyi tanımlayan bir fotoğraf sergisinin açılması ile tamamlanmıştır. Proje kapsamında seçilen 30 adet 70x50 cm. boyutlarında renkli fotoğraf, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Sergi Salonunda 2013 Mayıs ayında sergilenmiştir.

Bu projenin bir makaleye dönüştürülmesinin amacı ise, fotoğraflarla belgelenmiş ve sosyo-kültürel açıdan önem taşıyan bir olgunun, proje kapsamındaki veriler örneğinde değerlendirilmesi ve tartışılmasıdır. Ayrıca, kamyon yazılarının yasal yollarla yasaklanmış olması da bu çalışmanın önemini artırmaktadır. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 26. maddesi (MBSa, 2014) ile, Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 60. maddesi (MBSb, 2014) kamyon yazılarının kamyonlara yazılmasını yasaklamaktadır. Türk Ticaret Kanununun Avrupa Birliği Ticaret Hukuku ile uyumlu hale getirilmesi için yeniden düzenlenen şekliyle konu, kamuoyunda popüler hale gelmiştir. Bu anlamda, Türk Ticaret Kanununun 916. Maddesi (Resmi Gazete, 2014) konuyu biçimlendirmiş, kamyon yazılarının yazılmasını engelleyecek yasal düzenlemeyle bu kül-

türel mirasın kaybolmasının kaçınılmaz olacağı durumu ortaya çıkarmıştır. Proje ile belgelenmiş olan kamyon yazılarında, yaratıcılıkla ilgili önemli göstergeler İzmir ölçeğinde ortaya çıkarmıştır.

1- ‘Kamyon Yazıları’ Fenomeni

Kamyonlara ve trafikteki diğer bazı araçlara yazı yazmak, bir dışavurum ve kendini ifade etmek olarak algılanabilir. Ayrıca, bu yazılar, kamyon yazıları örneğinde, birer kamyon günlüğü olarak da kabul edilebilir. Yakın zamanda, bu yazıların, trafik güvenliğini tehlikeye düşürdüğü, dikkati dağıttığı için Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliğince yasaklanmış olması da bu projeye gerçekleştirilmiş olan fotoğrafik belgelemeyi önemli kılmaktadır.

Yapılan çalışmada, Türkiye’de kamyon yazılarının ne zaman yazılmaya başlandığına ilişkin kesin bir bilgiye ulaşılamamıştır.¹ Kamyon yazıları, sadece bir yazı olarak dikkat çekmemektedir; aynı zamanda, belli bir konu üzerindeki düşüncenin söz sanatları kullanılarak ifade edilmesi ve bunun araçla (kamyonla) bütünleştirilmesini kapsayan bir faaliyetler bütünüdür. Diğer taraftan, kamyoncunun kendi penceresinden yaşamla ilişki kurması olarak da algılanabilir. Bu yazılar, hayranlık uyandıracak kadar güçlü algılar yarattığı için zamanla kültürel bir fenomen haline gelmiştir.

Yazıların güçlü bir şekilde algılanması, yaşamın içinde paylaşılması, sürprizlere açık çağrışımlarda bulunması kamyon yazılarının fenomenolojik boyutunu canlı tutan diğer hususlardır. Ayrıca, bu yazıların gerçekliğe yaptığı göndermelerin, öncelikle kamyonculuk ile ilgili bir fenomen olduğu ve topluma ilişkin özü sorgulamaya yönelik bir deneyimleme alanı olduğu düşünülmektedir. Tam da bu sebeplerden ötürü kamyon yazıları kültürel açısından bir fenomendir ve fenomenolojik olarak bakıldığında bir felsefeye karşılık geldiği düşünülmektedir. Husserl (1995: 12), fenomenleri inceleyen bilim olan fenomenoloji için, “Olay bilgisi değil öz bilgisi elde etmeye çalışır” ifadesini kullanmıştır. Bu nedenle, kamyon yazılarının, sadece birer yazı olmanın ötesinde, kamyonculuk mesleğine ve kamyoncuya yönelik sosyolojik ve psikolojik analizler ya-

pabilmeye olanak sağlayan fenomenler oldukları düşünülebilir. Kamyoncunun hayatı algılama biçimi, yaşamının bir yansıması olan kamyonuna yazdığı yazılarla metinleştirilmiştir. Bu yazılarla kamyoncu, duygularını yazılı olarak, var oluşunun maddi dayanağında ifade etmektedir. Kamyonun hareket halinde olması düşüncenin de sürekli algıyı hareketlendirici bir konumda olmasını mümkün kılmaktadır.

Kamyon yazıları fenomeninde, düşünce algılanabilir bir forma indirgenmiştir. Bu metinler genellikle kısadır; düşünce, az kelimeyle, ancak etkili bir şekilde ifade edilmektedir. Biçim ve içerik bakımından kamyon yazılarını sanatsal bir faaliyet olarak görmek mümkündür. Rudolf Arnheim'in (2009: 11) deyişiyle "Sanatsal faaliyet bir akıl yürütme biçimidir". Bütün bu bileşenler çerçevesinde kamyon yazıları fenomenini ortaya çıkaran akıl yürütme biçiminin karşılıkları, teknik ve içerik boyutunda belirginleşmektedir. Bu fenomen, kendi sınırlarının dışına çıkan kültürel bir görünümün algısıyla da ilgilidir.

2-Araç Mesajdır, Mesaj Düşüncede Yolculuktur

Kamyon yazıları sayesinde, bir yük taşıma aracı olan kamyonlar, düşünceyi ifade etmenin de aracı haline gelmişlerdir. Proje kapsamında çekilen fotoğraflarda bu durum vurgulanmaya çalışılmıştır. Genel anlamda fotoğraflar, bağlamlarının dışında da son derece işlevsel ve farklı disiplinler itibarı ile değerlendirmelere açıktır.

Kültürler ve diller de zamanlarının tanıklıklarıyla iç içedirler. Türkiye'deki kamyon yazılarının kültürel bir gösterge olmalarının yanı sıra, avangard (öncü) karakterlerinden de söz edilmelidir. Avangard olmak, yaratıcı bir faaliyettir. Yaratıcı olmak ise, sanatın ilgi alanında bulunmayı zorunlu hale getirir. Kamyonlar, bir yandan zorunlu işlevleri olan yük taşımacılığı ile ilgili faaliyetleri sürdürürken, diğer taraftan konumlarından kaynaklanan işlevsellikleri ile farklı kitlelerle buluşurlar. Kamyon yazılarını sanatsal açıdan değerlendirmenin ise, 20 yüzyılın ikinci yarısı ile birlikte yaşamla ilgili olan her şeyin sanatla ilgili olabileceğini savunan ve sonrasında doğrulayan gelişmelerle mümkün olduğu açıktır. Sanatta yaşanan bu süreç,

her şeyin düşünme biçiminin aracı konumuna gelebileceğini göstermiştir. Popüler kültür, sanatı daha belirgin bir iletişim aracı haline getirmiştir. Bugün geline noktada sanat, artık kitle iletişimsel bir görünüm kazanmıştır. Bu çerçevede, bu proje, hem sanat kuramları hem de iletişim kuramları ile analiz edilebilir.

Sanat kuramları açısından bakıldığında, kamyon yazıları ile ortaya çıkan fenomenin kronolojisini modern boyutuyla 20. yüzyıl içinde aramak gerekir. Özellikle bir başlangıç belirlemek gerekirse, Marcel Duchamp'ın *Ready Made*'i, bu makaledeki yaklaşımın kuramsal bakımdan hareket noktalarından biridir. Bunun yanında, Bauhaus'un nesneyi işlevselleştirme, estetikleştirme ve endüstrileşme arayışı ile 1948'lerde başlayan Çağdaş Sanat Hareketleri, imajın gerçeğin yerini alma süreçleri de bu makaledeki yaklaşım kuramsal açıdan destek olmuştur. İletişim kuramları açısından bakıldığında ise, Marshall McLuhan ve Jean Baudrillard'ın *yaklaşım biçimlerinin projenin meşruiyetini belirlediği* söylenebilir. Marshall McLuhan'ın kitabı *'The Medium is the Message'*^{2*} (Araç Mesajdır) ise, yine makalenin kuramsal bağlamında ele alınmış temel eserlerdendir.

Kamyoncunun yaşamla ilişki kurma biçimlerinden birinin kamyon yazıları olduğu düşünüldüğünde, bu yazıların kamyonun biçimini ve dış görünüşünü değiştirdiği de tespit edilmiştir. Kamyon yazısı sadece yazıldığı yerle sınırlı kalmayıp, kamyonu temayüz eden bir güce sahip olmaktadır. Yazı, aracın kendisi, iletisi haline gelebilmektedir. Bu bütün kamyonlar için böyle olmamakla beraber, ortaya çıkan önemli görünümünden biridir.

Resim 1. <http://asfintesco.wordpress.com>, 21.06.2013

Doğu kültürlerinde ve farklı coğrafyalarda benzer görünümlerle karşılaşılabilir. Modernizmin dayatmalarına ve kurallarına rağmen bu toplumlarda, Türkiye'den daha fazla yaygın olan kamyonculuk mesleğinde süsleme ve yazı önemli bir kültürel fenomen olarak karşımıza çıkmaktadır. Kamyonlarla ilgili yazı ve süslemeler, kendi geleneksellikleri içinde değerlendirilebileceği gibi, modern anlamda bir medya sanatı olarak bakılmayı hak edecek kadar kuvvetli yanlara da sahiptir. McLuhan (2001: 14), "oryantal değerleri, birinci sınıf işitsel değerler" olarak kabul etmektedir. Kamyonlarda görülen yazılar, sözün araca dönüşmüş karşılıkları ve oryantal değerlerin moderniteye dönüşümü olarak değerlendirilebilir. Bu anlamda, kültürümüzde yer alan kamyon yazılarının, popüler amaçlı olmayıp zamanın felsefesini yapmaya yönelik olduğu söylenebilir. Bu yazılar, 20. yüzyıl boyunca yaşamla sanatın aynışma oluşumunun özgün bir boyutu olarak değerlendirilebilir. McLuhan (2001: 15) aynı eserde, bu durumu, "Bütün medya ve bütün teknolojiler, temelde, lingustik (dilsel) bir yapıya sahiptirler. Yalnızca dile benzemekle kalmazlar, dahası köklerini temel olarak, insanoğlunun kendisini duyuları vasıtası ile çevreye doğru genişletme yeteneğinden aldıkları için bizzatihi dildirler" diyerek ifade etmiştir. Kamyoncular, yaşamı özümseme biçimini araçlarıyla dilsel bir etkinliğe dönüştürmüşlerdir; verdikleri mesajlar düşünce yolculuklarının durak noktalarıdır. Kamyon yazıları ile ilgili olan fotoğraflar, belgesel fotoğraf olmanın dışında, Flusser'in (2009: 37) yaklaşımını doğrular niteliktedir; çünkü "fotoğraf kavramların bir görüntüsüdür". Bu kavramlar, makalenin ileriki bölümlerinde daha ayrıntılı olarak irdelenmiş olan aşk, kimlik, ideoloji, psikoloji, din vb. alanlara yönelik görüntülerin değerlendirildiği fotoğraflardır.

3- 'Kamyoncu Felsefesi'

Kültürler yaşamla kurdukları ilişkiyi düşünme biçimine çevirebildikleri oranda insanlığa ve uygarlığa hizmet etmişlerdir. Dolayısıyla her türlü kültürel katmanın dışavurumlarının değerli olduğunu ve değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu durum, tabiatıyla ülkemiz açısından da böyledir. Örneğin, Türkiye'deki kamyon ya-

zılarına bakıldığında, belli dünya görüşlerinin yansımaları fotoğraflara da yansımıştır. Bu yazılar yaşanılan hayata karşı gelişen tepkilerin izlerini taşımaktadır. Yazılar, gelişen geçicilik özelliklerine rağmen, zamanın ruhunu yakalama adına önemli kayıtlardır. Yazıların içerikleri, düşünce çeşitlemeleri üzerine inşa edilmiştir. Dahası, kamyon Türkiye'nin hangi coğrafyasından gelmişse, yazılarının da o coğrafyanın düşünce yapısı ve hayata bakışına gönderme yaptığı söylenebilir. Örneğin, Resim 8 bu konu ile ilgili örneklerdendir. Kamyonun plaka numarası 17'dir; kamyon, Çanakkale ilinin plaka kodunu taşımaktadır. Çanakkale'nin Türkiye tarihindeki algısı, genel olarak Çanakkale savaşları ile ilgilidir. Yazıda ise 'Maziye sorma mevzu derin' yazmaktadır. Ayrıca, kamyon yazısının yazıldığı malzeme, siyah üzerinde Türk bayrağının bulunduğu, karışık birtakım boya ve yazılardır. Bu detayların hepsi bir araya getirildiğinde, göndermeleri açık birtakım algılar ortaya çıkmaktadır. Temel anlam boyutunda kamyon ve kamyoncu ile ilgili düşünürken, yazıda ve araçta yer alan kodlar bir araya getirildiğinde (dizimsel-paradigm) tarihimize ilgili algıların oluşması mümkündür. Çünkü, yazı bir yandan kamyoncunun geçmişinin karışık olduğu anlamını ortaya çıkardığı gibi, bağlı bulunduğu il (Çanakkale) dolayısıyla tarihimizin bir dönemine de gönderme yapmaktadır (metafor). Yazıda yer alan bayrak da, bu yönde düşünmeyi destekler simge konumundadır (kod). Fotoğraftaki yazı, kamyonun alt kısmında, siyah zemin üzerine yazılmıştır. Yazının yazıldığı zemin üstünde önceden yazılmış, tam silinmemiş ifadelerin olması, kamyon ile yazının bütünleşerek algının oluşmasına, anlamın karışmasına sebebiyet vermektedir. Çünkü yazının sağında Türk bayrağının bulunması ve bu bayrak simgesinin 'Maziye sorma mevzu derin' yazısı ile birlikte algılanması, kamyonun il trafik kodunun 17 olması, yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde düşüncenin oluşumunu belirlemektedir. Savaş, siyah, karışık bir yazı (Maziye sorma mevzu derin) ve Çanakkale bir araya getirildiğinde algı ve düşünce ne gördüğümüz ve nasıl gördüğümüz soruları çerçevesinde biçimlenecektir. Çanakkale Savaşları mevzusu derin olan, toplumumuzun tümünü ilgilendiren ve sorgulanması gereken tarihsel bir

olaydır. Kamyon yazıları yapısı ve özellikleri dolayısıyla incelendiğinde, dönemin moda olan global felsefesiyle ilişkilendirilebilecek bulgulara sahiptir. Yerelin, sıradanın, sahtenin, rahatsızlıkların bir özgünlük ile dile getirildiği bu yaklaşımın, postmodern düşüncenin özellikleri arasında tanımlandığı söylenebilir. Postmodern duyarlılık, bizim toplumumuzda da, kültürel yapının alt katmanlarında kendini gösterecek bağlamlar yaratmıştır. 'Kamyoncu Felsefesi' olarak adlandırılan düşünce derinliği, böylesine bir kültürel cereyanın sonucunda ortaya çıkan yerel bir fenomendir. Geleneksel ve yerel olanın modern ve evrensel olmasını sağlayan ise fotoğraftır. Fotoğrafın felsefesini Flusser (2009: 93) şöyle açıklamaktadır: "Fotoğraf felsefesinin amacı aygıtın egemen olduğu bir dünyada özgürlük olasılıklarının incelenmesi olmalıdır". Bu çalışmada, bu fenomenin felsefi boyutu fotoğraflarla ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

'Kamyoncu felsefesi' tanımlaması, bilginin temelini oluşturan kurallar bütününe karşılıklarını öncelikle üst yapısal bir araştırma olarak ele almadan, alt yapının dışavurumunun sonuçları olarak değerlendirilmelidir. Kamyon yazıları ile ortaya çıkan görünüşü bu açıdan araştırmak ise, bu düşünce biçimine ışık tutmaktadır. Bu, geçmişin felsefi bakışlarından ve özelliklerinden farklı bir deneyimlemedir. 'Kamyoncu felsefesi' bu yönüyle küçümsenmemeli, aksine önemsenmelidir. Kamyoncunun modern yaşamla kurduğu ilişkiyi bu şekilde ifade etmesinin yanında, modern taşımacılığın kurallarıyla çelişen bir noktada bulunması, aykırılışması, modern/postmodern ayrılığının belirginleştiğinin bir saptamasıdır. Günümüz koşulları, kamyon yazılarının trafik açısından güvenli olmadığını bilimsel olarak ortaya koymuştur. Öte yandan, yaşamı ve düşünce biçimini görsel olarak ifade etmek son derece modern bir başka yaklaşımdır. Bu yaklaşımların her ikisi de değerlidir. Bu felsefe ile bir dönemin Türkiye'sinin düşünme alışkanlıkları ile ilgili çıkarımlarda bulunmak mümkün olabilmektedir. Çünkü 'kamyoncu felsefesi' yaşamla yaşayan bir düşünme biçimidir. 'Kamyoncu felsefesi'nin

ifade biçimi dildir. Dilin kullanımından kaynaklanan yaratıcılık, bu düşünce biçiminin ayırt edici özelliğidir.

4- 'Sözler İzler' Sonucunda Elde Edilen Göstergeler

Kamyon yazıları ile ilgili olan bu projede, sosyoloji, ekonomi ve estetik gibi alanlarda bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bağlamların dışında kalan sonuçlar metnimizde 'Göstergelerin Gösterdikleri' başlığı altında derlenmiştir. Örneğin, sosyo-psikoloji, siyaset, din, antropoloji, ahlak, hukuk, eğitim gibi alanlara karşılık gelecek değerlendirilmesi gereken göstergeler ve diğer sonuç türleri bu bölümdedir.

4.1 Sosyolojik Göstergeler

Proje sonucunda elde edilen veriler bir araya getirildiğinde, dil ve dilin kullanımı göz önüne alındığında sosyolojik sonuçların belirginleştiği izlenmiştir. Kamyon yazılarında kullanılan dil analiz edildiğinde ise, dilin farklı özellikleri barındırdığı görülmüştür. Bu anlamda, yazılı dil görselleştirilmiştir. Yazılar bağlamını aşan şekliyle anlam katmanları yaratmışlardır. Bu özellikler son derece modern yaklaşımlardır. "Dilin yalnızca gerçekliği yansıtmayıp aynı zamanda onu oluşturduğunun düşünülmesi nedeniyle, eğritileme konusu günümüzde gittikçe önem kazanmıştır. Dikkatler bugün gittikçe artan bir oranda söz sanatsal araçların deneyimimizi ve yargılarımızı nasıl biçime soktuğuna, dilin belli eylem tiplerinin değerini arttırmaya olanak sağlarken diğerlerinin etkinliğini nasıl olup da azalttığına çevrilmiştir." (Sarup, 1997: 77). Kamyon yazılarının dili gündeliklidir. Gündelik dilin moda olan kullanımları kamyon yazılarında sıkça görülmüştür. Kamyon yazılarının popülerleşmesinin nedeni de budur. Toplumun önemseydiği değerler bayrak, ekonomi, eğitim, aşk vb. metaforik yüklemelerle dili ve anlamı zenginleştirmiştir. Postmodern düşüncenin felsefesini oluşturan önemli özelliklerden biri dil oyunlarını kullanmasıdır. Bu konuya Sarup'un da değindiğini ve bu anlamda Lyotard'ı parantez içine aldığını ifade etmek gerekir.

Arnheim'a (2009: 259) göre, "dili düşünme için de-

ğerli kılan şey, sözcüklerle düşünme olamaz. Sözcüklerin taşıdığı değer, düşünme görsel imgeler gibi daha uygun bir ortamda iş görürken, ona sağladıkları yardım olsa gerekir”. Kamyon yazılarında, dilimizin kullanımı ve kültürümüze ilişkin ipuçlarının fazlasıyla barındığı görülmüştür. Dil, kültürel ve yaşayan bir fenomendir; iletişimsel özelliği en güçlü karakterdir. Dil, topluma aittir ve bu yönüyle de çeşitli analizlerin yapılması mümkündür. “Bilinmeyen bir dilin uğultulu kitlesi çok hoş bir koruma oluşturur, yabancıyı (ülkenin ona düşman olmaması koşuluyla) ana dilin tüm sapmalarını, konuşan kişinin bölgesel ve toplumsal kökenini, ekin, akıl, beğeni düzeyini içinde kendi kendini kişi olarak kurduğu ve sizden onaylamanızı istediği imgeyi kulaklarında durduran bir sesli zarla sarar” (Barthes, 2008: 18). Bununla birlikte, kamyon yazılarındaki göstergeler analiz edildiğinde, dilin kullanımıyla ortaya çıkan sonuçlar şunlardır:

‘Dil bir iletişim aracıdır’: Kamyon yazılarında dilin bu denli yoğun kullanılması aynı zamanda kamyoncunun iletişim kurma ile ilgili ihtiyacının karşılığıdır. Bu iletişim kurma ihtiyacının çeşitli gerekçeleri bulunmaktadır. Ancak, iletişim kurmayı edebileştirmeye çalışmak, yaratıcı bir bakışın yaklaşımını doğurmuştur. Bu iletişimin kamyonla sürekli hareket halinde olması sayesinde çok kişiyle temas halinde bulunulmuştur. Yazıların karayollarında dikkat çekici bir unsur olması, medya unsurlarıyla paylaşılabılır niteliklerinin bulunması, kamyon yazıları ile olan iletişimin kitle iletişimsel niteliği olarak tanımlanabilir. Bu boyutuyla bakıldığında, kamyoncunun aracını ve kasasını mesaj vermek için kullandığı söylenebilir. Bu mesajlar genel olabildiği gibi, şahsa özel hususiyetler de taşımaktadır. Dili kullanırken Türkçe kullanıldığı gibi, İngilizce kamyon yazılarına da rastlanmıştır. Örneğin, ‘Just For You’ (Sadece Senin İçin), ‘Yellow Giant’ (Sarı Dev) gibi yazı örnekleri saptanmıştır. Bu araçların plakalarına bakıldığında, Türkiye’nin turistik bölgelerinden İzmir’e geldikleri görülmektedir. Ayrıca, Türkçe’yi kullanırken kamyon yazılarında yazım yanlışlarının yoğun olduğu saptanmıştır.

Resim 2. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim 3. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

‘Sözler İzler’ projesinde kimlik konusu çeşitli dışavurum biçimlerinde kendini hissettiren bir kavramdır. Çünkü “bir kimsenin kimliği o kimliğin bir başkasınca tanınmasına bağlıdır” (Sarup, 1997: 31). Kamyon yazılarında kimlik, bir varoluş sorunudur. Tuttuğu takımdan, kişilik özelliklerine kadar çok sayıda göstergesi bu yapının içinde değerlendirmek mümkündür. Başlı başına kamyonun plakası ile kamyon kasasında yazan yazılar ve işaretler, kamyoncunun hayatla ilişki ve iletişim kurma biçimini betimlemektedir. Bu ise, fotoğraf çekimi yapılan kamyonların Türkiye’nin neresinden geldiğine bağlı olarak göstergelerin de çeşitlenmesine sebebiyet vermiştir. Kamyoncu, tıpkı diğer alanlarda olduğu gibi bu özelliği (kimliğini) kaybetmeme adına sanki kamyon yazıları aracılığıyla mücadele etmekte ve meydan okumaktadır. Günümüzde, bireyin en önemli sorunlarından biri kimlik bunalımıdır. Örneğin, 38 plakalı bir kamyon yazısında ‘Araman İçin

İlle Hata Yapmam mı Gerekıyor 05377071530' şeklinde bir ifade yer almaktadır. Plaka, kamyonun Kayseri'den geldiğinin kimlik bilgisini tanımlamaktadır. Yazı ise, kamyoncunun yalnızlığıyla ve iletişim kurma arayışı ile ilgili ruh halinin yer aldığı göndermeleri açık olarak göstermektedir.

'İdeoloji', proje çerçevesinde karşılaşılmış bir başka sosyolojik göstergedir. Proje çalışması sırasında, kamyoncunun siyasi görüşünün kamyon yazılarına yansıdığı görülmektedir. "İdeolojinin temel sosyo-bilişsel çerçevesinin oluşumu epey karmaşık bir süreçten geçse de, en azından inançlardan (doğru ya da yanlış) oluşan bir temele ihtiyaç duyar" (Küçük, 1999: 341). Bu durum, yazıyla olduğu kadar, başka ifade biçimleriyle de karşılık bulmuştur. Örneğin, Atatürk'ün imzası, Türk Bayrağı ve dini ifadeler bunlardan bazılarıdır. Kamyonlara yansıyan bu ifade biçimleri dolayısıyla kamyoncunun ideolojisi ile ilgili çıkarımlarda bulunmak mümkündür. Kamyoncunun ve kültürünün duyarlılık noktaları bu yazı ve ifadelerle okunabilir. Türkiye'de sosyal yapının içindeki din olgusunun yaşamın bir gerçekliği olarak kamyon yazılarında çok sık kullanıldığı tespit edilmiştir. Örneğin, 'Bismillahirrahmanirrahim', 'Maşallah', 'Huzur İslamda', 'Allah Korusun', dinle ilgili olarak en fazla görülen kamyon yazılarıdır. Hayata bakışı, düşüncü algılayabileceğimiz net metinler olarak kamyonlarının farklı yerlerinde bu yazıları görmek mümkün olmuştur. Bununla beraber, bu anlamdaki yazıların hiçbirini kamyonun alt kısımlarında görmek mümkün değildir. Bu yazılar genelde kamyonun üst kısımlarında, etkileyici ve algılanabilir olarak yazılmıştır.

Resim 4. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Kamyoncunun yaşam alanının yoğun olarak yol ve yolculuk üzerinde geliştiği düşünüldüğünde, özlemle gelişen bazı duyguların çok yoğun hissedildiği kamyon yazılarında görülmektedir. Örneğin, aşk kavramının, sosyolojik derinliğini kamyon kasalarında çok sık ele alınan ve metinleştirilen kavramlardan biri olduğu saptanmıştır. Bu yazılara bakıldığında, Aragon'un "Mutlu aşk yoktur" (Batur, 1995: 5) deyişi, sanki kamyon yazılarında doğrulanmaktadır. Çünkü kamyon yazılarında aşk bir ızdırabın karşılığı olarak algılanabilecek şekilde ifade edilmektedir. Kamyon yazıları ve bu yazılara yansıyan aşk teması, kamyoncunun hayattaki duruşunun doğrudan ifadesidir. Enis Batur'un (1995: 8) saptamasıyla, "İnsan tutkularına gösterdiği özen ve bağlılık oranında kendi kendisini gerçekleştirme sınırına yaklaşabilir, onu genişletebilir". Aşk, yaratıcı bir kavramdır ve aşkın farklı türevleri vardır. Kamyon yazılarında bu türevlerden bazıları tespit edilmiştir: 'Biri aşıklık nedir? diye sordu, benim gibi olursan anlarsın dedim kardeş...!', 'Yaşandı ve bitti', 'Ağlamasını bilmeyen gözler sevmesini de bilmez', 'Sensizliğin tadı yok', 'Sensizliğe mahkum oldu bu gözler'. Aşk, sadece karşı cinse olan yakınlığın ifadesi olarak kalmamış, bunun yanında sevginin türevleri, takım sevgisi ve memleket aşkı gibi yansımaların olduğu kamyon yazıları da saptanmıştır.

Resim 5. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Türkiye'de, kamyon yazılarındaki sosyolojik göstergeler açısından askerlik konusu ortaya çıkan önemli sonuçlardan bir diğeridir. Kültürümüzde askerlik, erkekler için önemli

ve yapılması zorunlu bir vatan hizmetidir. Konu memleket olunca askerlik, toplum tarafından son derece önem verilen bir konu haline gelmiştir. Dolayısıyla toplumun bu denli önem verdiği bir konunun kamyon yazılarına yansımaması düşünülemez. Daha önce de belirtildiği gibi, kamyon yazıları, kültürü yaşayan ve yaşatan özelliklerden biridir. Proje kapsamında askerlik konusunu yazılarının bağlamına taşımış çok sayıda kamyon yazısına rastlanmıştır. Örneğin, 'Aramasın gözlerin o şimdi asker 91/3', 'Aramasın o ela gözlerin o yığidim şimdi asker' gibi örnekler bunlardan bazılarıdır.

Kamyon yazılarında, kamyoncu kendini ifade eder. Bu nedenle birden çok kişilik özelliğine rastlanılmıştır. Bu kişilik özellikleri bazen kendini beğenmenin (narsisizm) çeşitli derecelerini görmeyi olanaklı kılacak derecede açık metinler şeklinde karşımıza çıkmıştır. Örneğin, 'İsminle buralardayız koca çınar', 'Çirkin Kral', 'Bu alemin kralı', 'Hükümdar', 'Aslana asalet sorulmaz' gibi örneklenebilecek yazılar proje kapsamında tespit edilmiştir.

Yukarıda belirginleşen sosyolojik göstergelerin yanında proje kapsamında, bu bağlamda değerlendirilmesi gereken diğer bazı göstergeler şunlardır: Simgeler ve uğurlar (nazar boncuğu, nal gibi), kavramlar (nostalji), alıntılar, şarkı sözleri, kod adlar, tarihsel göndermeler, tipolojiler, modeller yıllar, ahdi vefa, kader, markacılık, bilinçaltı vb.

4.2 Ekonomik Göstergeler

Kamyon yazılarında değerlendirilmesi gereken bir başka sonuç, sosyolojik göstergelerin bir uzantısı olarak değerlendirilebilecek ekonomik göstergelerle ilgili olanlardır. Kamyonculuk temelde ticari bir faaliyettir. Bu nedenle, ticari olanın ekonomik göstergelere sahip olması eşyanın tabiatından kaynaklanmaktadır. Ekonomik göstergeler, aracın kamyonu ile beraber bizzat kendisinden başlayarak, bağlantılı unsurları (lojistik hizmetlerinin hepsi) ve üzerine yazılan yazılar değerlendirilmek sureti ile ayrıştırılabilir.

Aracın kendisinin ekonomik gösterge olarak yazılara yansıdığı düşünüldüğünde, modeller ve yılların ekono-

mik gösterge olarak fark yaratıcı bir ifadeye dönüştürüldüğü görülmektedir. Örneğin, kamyonların hangi yıla ait olduğu bir ekonomik değer olmanın dışında, sıradışılığına ifadesine dönüşmüştür. '2011, 2010, Gözdesin 2004' gibi. 'Ford Intercooling', 'BMC Profesyonel', 'Volvo' kamyonlar için biraz da metafor yaparak, 'İsveç Prensi', 'İsveç Kralı' gibi ifadelerin kullanıldığı saptanmıştır. Bu, aynı zamanda, belli bir marka bilincinin kamyoncudaki bulunduğu da göstergesi ve ifadesidir. Belli bir markaya duyulan aidiyet, farklılaşmanın karşılığı olarak kamyonculuk kültürünün içinde güçlü bir şekilde karşılık bulmuş ve kamyon yazılarına yansımıştır. Kamyoncu için bu anlamda marka "fiziksel ve duygusal tatminler sağlayan bir karışımdır" (Borça, 2003: 67). Marka için ise pazarlama stratejisi açısından reklamdır. Diğer taraftan kamyon yazılarına yansıyan ekonomik göstergelerde özelden başlayıp daha genele ilişkin saptamalar bulunduğu söylenebilir. Örneğin, 'Dost ararsan cebine bak', 'Dertten başka sermayem mi var', 'Özenti değil yaşam tarzımız', 'Hem çarem hem çilemsin' gibi yazılar bu bağlamda değerlendirilebilir. Burada kamyoncu için belirleyici olmuş olan hayatla ilişki kurma şekli, ekonomik değerlerdir.

Kamyon yazıları ile ilgili çekilen fotoğraflardan, kamyoncunun ekonomik standardına ilişkin fikir sahibi olunmuştur. Kamyonlar yeni modelse, bu, aynı zamanda kam-

Resim 6. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

yoncunun belli bir ekonomik gücünün göstergesi olduğu kadar, diğer kamyonlardan farklılaşmanın bir gerçekliği olarak algı ve anlam kazanmaktadır

Resim 7. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Kamyoncunun teknolojik olarak yeni model kamyonlara yatırım yaptığı görülmekle beraber, aynı özeni kendi yaşam standardına göstermediği proje kapsamında görülmüştür. Bunun gerekçesi, kamyon garajlarının, kamyoncunun temel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik alanlarının çok kötü ve yetersiz olması şeklinde açıklanabilir. Bu anlamda, yemek yenilen mekanlar, yemekler, tuvaletler, duş, dinlenme yerlerine (otel vb.) ait olumsuzluklar son derece belirgindir.

Kamyon, sadece araçtan oluşan bir yapı değildir. Kendisiyle ilgili olan yan sanayilerin durumunu da bu proje sonucunda ortaya çıkan fotoğraflardan okumak mümkündür. Örneğin, kamyon kasaları ve teknolojisi, kamyon brandaları, kamyon lastikleri, kamyon aksesuarları ilk gözlemlenebilen ve değerlendirilebilecek ekonomik göstergeler içinde yer almaktadır. Bu açıdan, kamyon garajları, çok sayıda disiplin tarafından bir araştırma ve geliştirme sahası olarak değerlendirilebilir.

4.3 Estetik Göstergeler

'Sözler İzler' projesinde estetik ile ilgili sonuçlara da ulaşılmıştır. Kamyon yazıları görsel ve zihinsel duyumların yoğun olarak algılandığı ifadelerdir. Fotoğraf este-

tiği açısından bakıldığında, bu projenin belgesel fotoğraf alanında bir çalışma olduğu söylenebilir. Dramatik yapıyı bağlamından uzaklaştırmamak için insan unsuru kullanılmamıştır. Fotoğraflarda, izleyici için nesneleşen kamyonlar ve yazılarına müdahale edilmemiştir. Fotoğrafik müdahale, bakış açısı, zamanlama, mekan kullanımı gibi hususlarla sınırlıdır. Projenin amacı, doğrudan kamyon yazıları olduğu için, çerçeve seçimlerinde tekrarlar ve dolayısıyla bir aynışma olması kaçınılmaz hale gelmiştir. Genellikle yazılar kamyonların alt kısımlarında bulunduğu için fotoğraf çerçevesi de bu duruma uygun olacak şekilde yapılmıştır. Ayrıca, kamyon altları ışık açısından sorunlu alanlardır, çünkü gölgede kalmaktadırlar. Bununla beraber, çekimler sırasında olabildiğince ışık koşullarının fotoğraf estetiğine elverişli olan noktaları tercih edilmeye çalışılmıştır. Fotoğrafta ışık, estetiği etkileyen en önemli hususlardan biridir. Projeye konu olan nesnel gerçeğin ışık açısından problemli oluşu, fotoğrafların genel anlamda estetiğini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu anlamda, kamyonun yerinin değiştirilmesi konusunda müdahalede bulunulmamıştır. Bu anlayış, aynı zamanda, belgesel türün yapısına da uygundur. Elde edilen fotoğraf çekimlerinde görülmüştür ki, bu yaklaşım tarzı projeye ilgili felsefenin ve yaşam biçiminin dönüştürülmüş halleri olan ifadelerin daha saf ve temiz olarak ortaya çıkmasını sağlamıştır. Genel anlamda fotoğrafın belgesel niteliği, araştırma yapılan alanın bilimselliği konusunda baştan önemli bir özelliktir. "Çünkü fotoğrafın belgesel, analitik bir gücü vardır, bu da onu bilimsel gözlemlerin doğal vazgeçilmez yardımcısı yapar" (Bonitzer, 2006: 121). Çalışma sırasında kamyon garajlarının küçük bir kısmında fotoğraf çekimine izin vermiştir.

Fotoğrafların estetiğini ilgilendiren bir başka husus ise, kamyon yazılarıyla ilgili olan durumdur. Burada, yazının üzerine yazıldığı malzeme (genellikle plastik), malzemenin rengi, yazının rengi, tipografisi ve yeri gibi unsurlar, hem yazının estetiğine etki etmiş hem de fotoğrafik estetiği doğrudan etkilemiştir. Proje çerçevesinde görülen

kamyon yazılarındaki el işçiliği zayıftır. Kamyon yazılarının elle yazıldığı gibi, kalıp çıkartma harfler kullanılarak da yazıldıkları saptanmıştır. Fırça ile yazılan yazıların yanı sıra, yazılarda boya tabancasının kullanıldığı da görülmüştür. Değerlendirilmesi gereken bir başka husus da, yazılardaki el işçiliği kalitesinin düşük olması nedeniyle görselliği olumsuz etkilemesidir. Çalışma sırasında, aynı malzeme üstüne farklı yazılar yazıldığı görülmüş, bunun da genel anlamda yazıların karışması, algılanamamasına yol açtığı görülmüştür.

Projeye konu olan İzmir ilindeki Pınarbaşı Kamyon garajında, kamyon yazılarını yazan yazıcılar tarafımızdan tespit edilmiştir. Bu yazıcılar yazı tipografisini, şeklini,

Resim 8. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim 9. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

rengini kısaca yazının estetiğini ilgilendiren hususlarda inisiyatif sahibidirler. Yazıcıların, yazının niteliğine ve yazı yazacakları yerin rengini dikkate alarak tercihte bulundukları görülmüştür. Yazıların fark edilebilmesi için kontrast renkleri seçtikleri, genellikle büyük puntolarla yazdıkları belli bir bilinç durumunun göstergesidir.

4.4 Göstergelerin Gösterdikleri

'Sözle İzler' projesinin sonuçları içerisinde sosyolojik göstergelerle ilişkili başka bazı veriler de söz konusudur. Bu anlamda, sosyo-psikoloji, siyaset, din, antropoloji, ahlak, hukuk, eğitim gibi alanlara ait göstergeler bunlardan bazılarıdır.

Kamyon yazılarında sosyo-psikolojik göstergelere sahip bulgulara sıklıkla rastlanmıştır. Bir düşüncenin bir davranışa dönüşmesi, bunun ifade edilmesi, farklı insanlarla paylaşma ihtiyacının karşılıkları kamyon yazılarında görülmektedir. Kamyon yazılarında bu anlamda çok sayıda göstergenin olduğu söylenebilir. Yazılan kamyon yazılarının, kamyoncunun iç dünyasının bir yansıması olduğu açıktır. Örneğin, 'Gecelerin yargıcı, Bize veda yakışmaz, Maziyi sorma mevzu derin' gibi yazılarda, kamyoncunun psikolojik durumu ile ilgili açık metinler bulunmaktadır. Bunun dışında, 'Bizde Gaffar Okkanlar Bitmez, Lale Devri, Şehitler Ölmez Vatan Bölünmez' gibi kamyon yazılarına yansıyan siyasi mesajları daha yoğun olan kamyon yazılarıyla da karşılaşılmıştır. Bu yazıların Türkiye'nin gündemiyle de yakın ilişki içinde olduğu görülmektedir.

Antropolojik açıdan bakıldığında, çalışmanın insan merkezli oluşu projeden bu tür göstergeleri elde etmek açısından elverişli ortamlar yaratır. Çünkü kamyon yazıları kamyonculuk kültürüne ilişkin çok sayıda göstergeye sahiptir. Dolayısıyla kamyonculuk kültürünün anlaşılması ve açıklanması konusunda bu tür göstergelerin incelenmesi gereklidir. 'Falına da çıkarım Yoluna da Çıkarım, Öyle Bir Yaşa ki Ölünce Düşmanın Bile Ağlasın, Baharda

Dost Belli Olmaz' gibi yazılar, bu anlamda incelenebilecek kamyon yazılarıdır.

Ahlak açısından bakıldığında, 'Ecelim Ol da Düş Peşime, Araman İçin İlle Hata Yapmam mı Gerekliyor, Makyaja Gerek Yok İçiyorsan Güzelsin' gibi kamyon yazılarında da ahlaki boyutun tartışılabileceği bağlamlar bulunmaktadır. Kültürümüzün genel ahlaki boyutuyla çelişebilecek tavsiyelerin kamyon yazılarında yer alması bu anlamda değerlendirilmelidir.

Hukuk açısından bakıldığında, hukukî terminolojiyi kendi varoluş alanına taşıyan yazıların olduğu görülmüştür. Hukuk, bireyi ve o bireyin toplum içindeki yaşayış şeklini düzenleyen kurallar bütünü olduğuna göre, kamyonculuk kültürünün buradaki faydacı (pragmatik) yanı oldukça ilginç olduğu söylenebilir. Örneğin, 'Gecelerin Yargıcı, Sürgün, İmparator' şeklindeki kamyon yazıları bu anlamda değerlendirilmiştir.

Yazılar eğitim açısından incelendiğinde, sektörde belli farkındalıkların oluştuğu ve bunun kamyon yazılarına yansıdığı görülmüştür. Kamyonculuk yapısı itibarı ile ülkemizde eğitim durumu düşük olan insanların yoğun olarak görüldüğü bir iş koludur. Bu iş kolunda çalışanların kendi durumlarının analizini yapıp bunu ifade etmeleri son derece önemli bir özeleştirmedir. 'Eğitim Şart, Özenti Değil Yaşam Tarzımız, Herkesin Lafıyla Şekil Alamam' gibi kamyon yazıları bu anlamda değerlendirilebilir. Bunların dışında göstergelere sahip benzeri, daha küçük ölçekte kamyon yazıları da saptanmıştır. Bu tip kamyon yazılarının sayısal olarak az olması, projenin sonuçları içinde değerlendirilmemelerinin gerekçesidir. Bununla beraber, kamyon yazılarını yazan yazıcıların, yazıları yazarken Türkçe konusunda sorunları olduğu görülmüştür. En fazla karşılaşılan yanlış, kelimelerdeki eksik harf yazımıdır. Ayrıca konuşma dilinde kullanılan kelimenin şekli yazı diline çevrilmiştir. Bunun dışında dilimizde cümle yapısının

Resim 10. Kamyon Yazısı Yazan Yazıcı, Pınarbaşı, İzmir
(Fotoğraf: Sadık Tümay).

yanlış kurulmasından kaynaklanan kamyon yazıları da görülmüştür. Bu durum yazının çabuk anlaşılmasını engelleyen bir algı yaratmaktadır. Yazıcıların tipografi seçimlerinden yazıyı yazana ilişkin değerlendirme yapmak da mümkündür. Tipografi seçiminde kamyon yazısının içeriğiyle uyumsuzlukların olduğu görülen durumlardan biridir. Yanı sıra renk seçimi, kamyon yazısı içerik ilişkisinin de tam kurulamadığı, eksiklikler olduğu da saptanmıştır.

Kamyon yazıları bu şekliyle değerlendirildiğinde proje kapsamındaki fotoğraf sanatı alanında olduğu kadar, grafik sanatı alanında da değerlendirilmeye açık olduğu görülmüştür. Çünkü bu yazılar, tipografi, simge, işaret gibi grafik sanatını ilgilendiren alanlarda değerlendirilecek çok sayıda unsur barındırmaktadır. Bu çalışma kapsa-

mında, kamyon yazılarının vurguladığı düşünce ile bunu görselleştiren unsurlar arasında sorunlar saptanmıştır. Bilinçli tercihlerden çok, kolay, imkanların el verdiği, ucuz olanaklarla biçimlendirilmişlerdir. Örneğin; 'Umuda Yolculuk, Maziye Sorma Mevzu Derin' gibi yazılar bu tip örneklerdendir. Estetik algıyla ilgilidir, dolayısıyla algıyı etkileyen her şey düşünce üzerine baskı yapar. Bu yazıların kültürümüz için önemi alt kültürün yaşamı kavramlaştırma konusundaki girişimlerinden kaynaklanmaktadır. Kültürümüze ait bu gerçekliğin bilimsel olarak korunması, sadece yazıların esprileri ile ilgili olmayıp, estetize edilmeye çalışılan bir yaşama karşı sorumluluktur.

Resim 11. Kamyon Yazıları Kelime Yazım Yanlışları, Pınarbaşı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Sonuç

Bu makale, 'Sözle İzler' adlı fotoğraf ve araştırma projesi sonucunda elde edilen fotoğrafların incelenmesi sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu metne konu olan fotoğraflar, proje kapsamındaki fotoğraf çekimlerinden elde edilmiştir.

Kamyon yazıları kültürümüze özgü fenomenlerdir. Bu yazıların zamanın döngüsüne paralel olarak dönüştükleri, kültürün dinamiklerine bağlı oldukları görülmüştür. Kamyon yazıları, yasalarımıza ve uluslararası yasalara göre yasaklanmış olmakla beraber, ülkemizde halen trafikte varlıklarını sürdürmektedir. Çalışma kapsamında, bir yandan yasak olan ve trafik güvenliğini ilgilendiren, ihlal eden bir

konu değerlendirilmiş, diğer yandan ise değerli olan düşüncenin yansıma biçimi ve araçları incelemiştir. Aradaki paradoks, yasak olanın da değerli ve önemli olabileceğini göstermiştir. Bu faaliyet, modern düşüncenin kendine özgü bir alanda kültürümüze özgü yansıma biçimidir. Çünkü alt kültürümüz kendini ifade etmek için yazıyı kullanmıştır. Kamyoncunu da, kamyonunu düşüncesinin aracı, metni haline getirdiği tespit edilmiştir. Kamyon yazılarında, sosyoloji, ekonomi, estetik gibi alanlarla ilgili konularda bulgulara ulaşılmıştır. Bu bağlamın dışında kalan konularda elde edilen veriler makalede '4.4. Göstergelerin Gösterdikleri' kısmında değerlendirilmiştir.

Kamyon yazıları çok farklı disiplinlerin inceleyebileceği verileri barındırmaktadır. Kamyon yazılarında sadece düşünceler ifade edilmekle kalmamış, aynı zamanda bu düşüncenin coğrafyası, dolayısıyla bakış açılarına ilişkin bilgiler elde edilmiştir. Kültürümüzün belli bir zaman dilimindeki duyarlılık noktaları saptanmıştır. Aynı zamanda yasal yaptırımlarla daha sıkı takip edilmeye başlanılan, dolayısıyla yok olma ihtimali güçlü olan bir konu fotoğraflarla korunmuş ve değerlendirilmiştir.

Notlar

1 Karayolu taşımacılığının arttığı ve yoğunlaştığı 1950 ve sonrası dönemi bu anlamda incelenmelidir: "1950-1960 Döneminde toplam yol uzunluğu %30'luk artış göstermiştir. Ayrıca yolcu ve yük taşımalarda karayollarının payı önemli ölçüde artmıştır. 1950 yılında toplam taşımalarda karayollarının payı, yolcu ve yük taşımasında sırasıyla %47 ve %22 iken bu oranlar 1960'da %73 ve %38'e yükselmiştir" (Çetin vd., 2011: 136)

2 * Marshall McLuhan'ın 1967 yılında yayınlanan ve en çok satan kitabıdır. Quentin Fiore'nin çalışmanın içinde katkısı olduğu bilinmektedir. Medyaların insanın üzerindeki etkisi, mesajın bir ileti olduğu, farklı medyaların farklı etkiler yarattığı gibi konular çalışmanın içinde tartışılmıştır.

Kaynakça

Arnheim, Rudolf (2009). *Görsel Düşünme*, çev: Rahmi Ögdül, İstanbul: Metis.

Barthes, Roland (2008). *Göstergeler İmparatorluğu*, çev: Tahsin Yücel, İstanbul: Y.K.Y.

Batur, Enis (1995). *Cogito 4 Aşk*, İstanbul: Y.K.Y.

Bonitzer, Pascal (2006). *Kör Alan ve Dekadrajlar*, çev: İ.Yasar, İstanbul: Metis.

Çetin Birol, Barış Serap, Saroğlu Serap(2011).*Türkiye’de Karayollarının GelişimineTarihsel Bir Bakış*, Çankırı, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi.

Borça, Güven (2003). *Marka Olmanın ABC’si*, İstanbul: Kapital Medya.

Flusser, Vilem (2009). *Bir Fotoğraf Felsefesine Doğru*, çev: İhsan Derman, İstanbul: Hayalbaz.

Husserl, Edmund(1995). *Kesin Bir Bilim Olarak Felsefe*, çev: T. Mengüşoğlu, İstanbul: Y.K.Y.

Küçük, Mehmet (1999). *Medya İktidar İdeoloji*, Ankara: Ark Yayınları.

McLuhan, Marshall (2001). *Global Köy*, çev: Bahar Öcal Düzgören, İstanbul: Scala. Sarup, Madan (1997). *Post yapısalılık ve Postmodernizm*, çev: B. Güçlü, Ankara: Ark Yayınları.

İnternet Kaynakları

Birol, Çetin (2011). “Türkiye’de Karayollarının Gelişimine Tarihsel Bir Bakış”, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi (2011-1). <http://iibfdergi.karatekin.edu.tr/Makaleler/152046497> (01.09.2014).

(MBSa) <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspix> (01.09.2014).

(MBSb) <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatKod=7.5.8182> (01.09.2014).

(Resmi Gazete) <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110214-1-1.htm> (01.02.2014).

(Word Press) <http://asfintesco.wordpress.com/2010/04/24/pakistan/> (21.06.2013).

Görsel Kaynaklar

Resim 1. <http://asfintesco.wordpress.com>,21.06.2013

Resim 2. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim 3. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim 4. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim 5. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim 6. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim 7. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim8. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim9. Pınarbaşı Kamyon Garajı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim 10. Kamyon Yazısı Yazan Yazıcı, Pınarbaşı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).

Resim 11. Kamyon Yazıları Kelime Yazım Yanlışları, Pınarbaşı, İzmir (Fotoğraf: Sadık Tümay).